

سؤالات تستی فصل اول علوم و فنون - دوازدهم انسانی (پرش)

درس ۱: تاریخ ادبیات قرن‌های دوازدهم و سیزدهم (دوره‌ی بازگشت و بیداری)

۱- مفهوم همه‌ایات یکسان است؛ به جز:

- ① جهان پیر رعنا را ترحم در جبلت نیست ز مهر او چه می‌پرسی؟ در او همت چه می‌بندی؟
 ② در جهان از همت پیران بجو راه نجات قامت خم گشته بر دریای آتش پل شود
 ③ پند پیران مرهم جانی بود پند پیران راز پنهانی بود
 ④ همت طلب از باطن پیران سحر خیز زیرا که یکی از زو عالم طلبیدند

۲- اطلاعات مقابل کدام گزینه درست است؟

- ① هدف از تأسیس انجمن ادبی خاقان (رهایی بخشیدن شعر فارسی از تباهی سبک هندی بود).
 ② صبای کاشانی، سروش اصفهانی و مجمر اصفهانی (از شاعران قصیده‌سرای دوره‌ی بازگشت به تقلید از سبک خراسانی)
 ③ نشاط اصفهانی و فروغی بسطامی (از شاعران غزل‌سرای دوره‌ی بازگشت به تقلید از سعدی و حافظ)
 ④ تاراج کتابخانه‌ی اصفهان (ارتباط مجدد اهل ذوق با دربار به‌ویژه دربار قاجار و رونق شعر و شاعری)

۳- کدام یک از شاعران زیر به قصیده‌سرایی به سبک شاعران خراسانی و عهد سلجوقی پرداختند؟

- ① نشاط اصفهانی ② سروش اصفهانی
 ③ مجمر اصفهانی ④ فروغی بسطامی

۴- برای کدام یک از نویسندگان هیچ کتابی ذکر نشده است؟

«تاریخ تطور نظم فارسی، مجله‌ی بهار، داستان باستان، صور اسرافیل، دانشکده، قطعه‌ی قلب مادر،

- ① یوسف خان اعتصامی ② بهار
 ③ میرزا حسن خان بدیع ④ محمدباقر میرزا خسروی

- ۵- کدام مورد از دلایل گرایش بیشتر نویسندگان عصر بیداری به نوشتن رمان‌های تاریخی است؟
 الف) نویسندگان نگارش رمان امروزی را از طریق ترجمه رمان‌های تاریخی غربی آغاز کردند.
 ب) میان نویسندگان این دوره روحیه کاوشگرانه در شناخت هویت گذشته حاکم بود.
 ج) با زبانی ساده و عوام‌فهم و لحنی انتقادآمیز به اوضاع اجتماعی سعی در آگاهی‌بخشی داشتند.
 د) به دلیل فضای جامعه، نگارش رمان‌های اجتماعی و سیاسی برای نویسندگان دردسرساز بود.

۱ الف- ب ۲ ب- ج ۳ ج- الف ۴ د- ب

- ۶- کدام یک از شهرهای زیر در عصر بیداری از بازار سیاسی و مطبوعاتی پررونقی برخوردار بودند؟

۱ تهران- اصفهان ۲ اصفهان- تبریز ۳ تهران- یزد ۴ تهران- تبریز

- ۷- توضیح مقابل کدام گزینه نادرست است؟

- ۱ وی در قصیده بیشتر از قالب‌های دیگر طبع آزمایی کرده و مضامین وطنی، سیاسی و اجتماعی در شعرش آشکارتر است. وی سردبیر روزنامه مجلس بود (ملک‌الشعراى بهار)
 ۲ شعرهای او به زبان ساده و طنز در راه مبارزه با استبداد و عشق به وطن، در بیداری مردم بسیار مؤثر بود. (سید اشرف‌الدین گیلانی)
 ۳ در روزنامه‌اش به نام «قرن بیستم» به افشاگری اعمال پلید رجال زمان پرداخت. وی از نظریه‌پردازان دوره مشروطیت بود. (میرزاده عشقی)
 ۴ از شاعران دوره مشروطه است و در سرایش اشعارش تحت تأثیر شاعران گذشته به‌ویژه مسعود سعد و سعدی بود. (فرخی یزدی)

- ۸- بیت کدام گزینه، سروده میرزا محمدصادق امیری است و وی در کدام قالب شعری، بیشتر طبع آزمایی کرده است؟

- ۱ از ظلمت خود رهایی‌ام ده با نور خود آشنایی‌ام ده- قصیده
 ۲ جنگ ننگ است در شریعت من جز پی پاس دین و حفظ وطن- قصیده
 ۳ من نگویم که مرا از قفس آزاد کنید قفسم برده به باغی و دلم شاد کنید- مسمط
 ۴ غلغلی انداختی در شهر تهران ای قلم خوش حمایت می‌کنی از شرع قرآن ای قلم-

مسمط

۹- کدام گزینه درباره شعر عصر بیداری، نادرست است؟

۱) انتخاب زبان محاوره در شعر عصر بیداری برای ارتباط با توده مردم و انتقال مفاهیم جدید بود.

۲) شعر، بیان هنرمندانه واقعیات بود که از طریق روزنامه‌ها و مطبوعات در اختیار مردم قرار گرفت.

۳) نهضت ساده‌نویسی همراه با نهضت آزادی‌خواهی در شعر عصر بیداری شکل گرفت.

۴) شعر عصر بیداری بعد از تبریز در تهران و اصفهان دارای مطبوعات پررونقی بود.

۱۰- گزینه مناسب را انتخاب کنید.

«عرصه هنر تصنیف‌ها و ترانه‌های میهنی‌ای بود که در برانگیختن مردم و آزادی‌خواهی نقش بسیار مؤثری داشت. فرخی یزدی»

۱) سید اشرف‌الدین گیلانی - اشعارش به زبان ساده و طنزآمیز در راه مبارزه با استبداد و عشق به وطن بود.

۲) عارف قزوینی - تحت تأثیر شاعران گذشته به‌ویژه مسعود سعد و سعدی بود.

۳) عارف قزوینی - از مسائل روز جامعه آگاهی داشت و این شناخت و توانمندی را در خدمت آزادی و وطن‌خواهی درآورد.

۴) محمدتقی بهار - دیوان او شامل قصاید، ترجیع‌بندها و مسمط‌هایی است که بسیاری از حوادث و اوضاع آن روزگار را بیان می‌کند.

۱۱- ابیات کدام گزینه تناسب مفهومی دارند؟

الف) ما چون ز دری پای کشیدیم، کشیدیم امید ز هر کس که بریدیم، بریدیم

ب) همه کس طالب یارند چه هشیار چه مست همه جا خانه عشق است چه مسجد چه کنشت

ج) روزی که دلی را به نگاهی بنوازند از عمر حساب است همان روز و دگر هیچ

د) مرنجام دلم را که این مرغ وحشی ز بامی که برخاست مشکل نشیند

۱) ب، د ۲) ج، ب ۳) الف، ج ۴) الف، د

۱۲- «وی یکی از شاعران شاخص دورهٔ بیداری است که او را به سبب آزادی‌خواهی به زندان انداختند.» کدام یک از ابیات زیر از سروده‌های اوست؟

- ① جنگ ننگ است در شریعت من / جز پی پاس دین و حفظ وطن
 ② از خون جوانان وطن لاله دمیده / از ماتم سرو قدشان سرو خمیده
 ③ من نگویم که مرا از قفس آزاد کنید / قفسم برده به باغی و دلم شاد کنید
 ④ آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی / دست خود ز جان شستم از برای آزادی

۱۳- کدام یک از ابیات زیر سرآغاز یکی از اشعار انتقادی است و از سروده‌های کیست؟

- ① جنگ ننگ است در شریعت من / جز پی پاس دین و حفظ وطن - ملک الشعرا
 ② غلغلی انداختی در شهر تهران ای قلم / خوش حمایت می‌کنی از شرع قرآن ای قلم - سید اشرف‌الدین گیلانی
 ③ از خون جوانان وطن لاله دمیده / از ماتم سرو قدشان سرو خمیده - سید اشرف‌الدین گیلانی
 ④ داد معشوقه به عاشق پیغام / که کند مادر تو با من جنگ - ملک الشعرا

۱۴- اطلاعات مقابل کدام شاعر یا نویسنده مربوط به وی نیست؟

- ① ایرج میرزا: جایگاه خانوادگی و تفکرات شخصی او مانع آن می‌شود که در ردیف شاعران آزادی‌خواه مشروطه قرار بگیرد.
 ② میرزا جهانگیرخان صور اسرافیل: مدیر روزنامهٔ «صور اسرافیل» که در بردارندهٔ مطالب سیاسی، اجتماعی و گاه علمی بود.
 ③ میرزا محمدصادق امیری: فعالیت اصلی او روزنامه‌نگاری بود و شعر او از زندگی سیاسی‌اش جدا نبود.
 ④ فرخی یزدی: تحت تأثیر شاعران گذشته به‌ویژه مسعود سعد، فرخی سیستانی و سعدی بود.

۱۵- در کدام گزینه شاعران همگی از دورهٔ بیداری هستند؟

- ① سید اشرف‌الدین گیلانی - ملک الشعرا - بهار - میرزادهٔ عشقی
 ② ادیب‌الممالک فراهانی - نشاط اصفهانی - فرخی یزدی
 ③ ایرج میرزا - صبای کاشانی - ملک الشعرا - بهار
 ④ عارف قزوینی - هاتف اصفهانی - فرخی یزدی

۱۶- به ترتیب کدام شاعر پرچمدار بازگشت ادبی است و آشنایی با اشعار چه کسی، طبع فرخی یزدی را شکوفا کرد؟

- ① صبا- سعدی
② نشاط- سعدی
③ هاتف- مسعود سعد
④ صبا- مسعود سعد

۱۷- انتساب کدام بیت به سراینده مقابل آن نادرست است؟

- ① عشق و درویشی و انگشت‌نمایی و ملامت / همه سهل است تحمل نکنم بار جدایی (رودکی)
② در گلستان چشمم ز چه رو همیشه باز است؟ / به امید آن که شاید تو به چشم من در آیی (فخرالدین عراقی)
③ جنگ ننگ است در شریعت من / جز پی پاس دین و حفظ وطن (میرزا محمد صادق امیری فراهانی)
④ گر این چنین به خاک وطن شب سحر کنم / خاک وطن چو رفت چه خاکی به سر کنم؟ (میرزاده عشقی)

۱۸- کدام یک از گزینه‌های زیر در مورد «ادیب‌الممالک فراهانی» صادق نیست؟

- ① فعالیت اصلی‌اش روزنامه‌نگاری بود.
② دیوان او شامل قصاید، ترجیع‌بندها و مسمط‌هایی است که بسیاری از حوادث و اوضاع آن روزگار را بیان می‌کند.
③ اشعارش از زندگی سیاسی او جدا نبود.
④ شعر او با زبان ساده و طنز آمیز در راه مبارزه با استبداد و عشق به وطن بود.

۱۹- کدام مورد از دیدگاه تاریخ ادبیات، غلط است؟

- ① فرخی یزدی، تحت تأثیر شاعران گذشته، به ویژه خاقانی و حافظ بود و آشنایی با این شاعران طبع وی را شکوفا ساخت.
② ایرج میرزا، در به کارگیری تعبیرات عامیانه و آفریدن اشعاری ساده و روان مهارت بسیار داشت. در طنز و هجو و هزل، چیره‌دست بود.
③ ادیب‌الممالک فراهانی، فعالیت اصلی‌اش روزنامه‌نگاری بود. سردبیری روزنامه مجلس را به عهده داشت. در قصیده بیشتر از قالب‌های دیگر طبع آزمایی کرد.
④ بهار، در سبک خراسانی با زبانی حماسی شعر می‌سرود. از او در جایگاه پژوهشگر، آثاری مانند تطور نظم فارسی، سبک‌شناسی و ... به جای مانده است.

۲۰- سراینده کدام بیت «غلط» معرفی شده است؟

- ① جنگ ننگ است در شریعت من / ز پی پاس دین و حفظ وطن (ادیب الممالک فراهانی)
 ② آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی / دست خود ز جان شستم از برای آزادی (عارف قزوینی)
 ③ غلغلی انداختی در شهر تهران ای قلم / خوش حمایت می کنی از شرع قرآن ای قلم (سید اشرف الدین گیلانی)
 ④ گر این چنین به خاک وطن شب سحر کنم / خاک وطن چو رفت، چه خاکی به سر کنم؟ (میرزاده عشقی)

۲۱- اوصاف زیر به ترتیب مربوط به کدام شاعران است؟

«قصیده سرایی - طنز سرایی - مثنوی سرایی - غزل سرایی»

- ① سروش اصفهانی - علامه دهخدا - صبای کاشانی - قآنی شیرازی
 ② قآنی شیرازی - سید اشرف الدین گیلانی - صبای کاشانی - فروغی بسطامی
 ③ صبای کاشانی - ایرج میرزا - ادیب الممالک فراهانی - محمدتقی بهار
 ④ مجمر اصفهانی - میرزا حبیب اصفهانی - ادیب الممالک فراهانی - نشاط اصفهانی
 ۲۲- به ترتیب کدام گزینه درباره «فرخی یزدی - ایرج میرزا - قائم مقام فراهانی» است؟
 الف) مسائل عصر را با کاربرد زبان و اصطلاحات رایج و آمیخته به شعر به سبک گلستان سعدی نوشت.
 ب) از شعرهای غربی ترجمه های منظور پدید آورنده که در نوع خود ابتکاری است.
 ج) آشنایی با سعدی طبع وی را شکوفا کرد اما اندیشه های پرشور آزادی خواهانه داشت.

- ① ج - الف - ب ② الف - ج - ب ③ ب - الف - ج ④ ج - ب - الف
 ۲۳- دهخدا در رواج نثر ساده و عامیانه که بعدها در داستان های محمدعلی جمالزاده و به کار رفت، نقش مؤثری داشت. وی روزنامه را در استانبول منتشر کرد.

- ① صادق هدایت - سروش ② صادق هدایت - صور اسرافیل
 ③ قائم مقام فراهانی - چرند و پرند ④ قائم مقام فراهانی - صور اسرافیل

۲۴- کدام یک از گزینه های زیر درباره نثر دوره بیداری درست نیست؟

۱) رواج و گسترش روزنامه‌نگاری و روی آوردن به ترجمه و ادبیات داستانی در این دوره از عواملی بود که نثر را به سمت سادگی سوق می‌دهد.

۲) فن ترجمه از عوامل مؤثر در رشد آگاهی و تحول اندیشه ایرانیان در سال‌های قبل از مشروطه بود.

۳) قائم مقام فراهانی از معروف‌ترین نویسندگان این دوره است و با تغییر سبک نگارش، تکلف را در نثر از بین برد.

۴) در عصر مشروطه بیشترین رویکرد نویسندگان به رمان‌های سیاسی بود و بر این اساس جز تعداد اندکی رمان سیاسی، رمان دیگری نوشته نشد.

۲۵- توضیح مقابل کدام شخصیت ادبی، کاملاً درست است؟

۱) نشاط اصفهانی: پرچمدار بازگشت ادبی است. مجموعه آثار منظوم و منثور او با عنوان گلچین نشاط باقی است. هرچند قصاید بلندی دارد، به‌ویژه از نظر غزل‌سرایی در بین هم‌روزگاران خود تا حدی کم‌نظیر است.

۲) میرزا محمدصادق امیری فراهانی: از جانب مظفرالدین‌شاه به ادیب‌الممالک ملقب شد. فعالیت اصلی‌اش روزنامه‌نگاری بود. وی سردبیری روزنامه مجلس را برعهده داشت. در قصیده بیشتر از قالب‌های دیگر طبع آزمایی کرده است. منشآت، مهم‌ترین اثر اوست.

۳) دهخدا: در استانبول روزنامه سروش را منتشر کرد. او در رواج نثر ساده و عامیانه که بعدها در داستان‌های محمدعلی جمال‌زاده و صادق هدایت به کار رفت، نقش مؤثری داشت.

۴) سید محمد رضا میرزاده عشقی: شاعر و نمایشنامه‌نویس و نظریه‌پرداز دوره مشروطیت بود. مدتی نماینده مجلس بود. در روزنامه‌اش قرن بیستم به افشاگری اعمال پلید و مقاصد شوم رجال خائن زمان پرداخت. مهم‌ترین اثر او نمایش‌نامه منظوم ایده‌آل است.

۲۶- کدام یک از گزینه‌های زیر در مورد «علامه دهخدا» صادق نیست؟

۱) مسائل عصر را با کاربرد زبان و اصطلاحات رایج و آمیخته به شعر و ضرب‌المثل‌های لطیف به سبک گلستان سعدی نوشت.

۲) با روزنامه صور اسرافیل همکاری داشت.

۳) در رواج نثر ساده و عامیانه نقش مؤثر داشت.

۴) وی روزنامه سروش را در استانبول منتشر کرد.

۲۷- کدام یک از گزینه‌های زیر از مترجمان دوران مشروطه بود؟

- ① مجمر اصفهانی
② میرزا حسن خان بدیع
③ سروش اصفهانی
④ میرزا حبیب اصفهانی

۲۸- بیت زیر با کدام گزینه قرابت معنایی ندارد؟

«دنیا نیرزد آنکه پیشان کنی دلی زنهار بد مکن که نکرده‌ست عاقلی»

- ① این پنج روزه مهلت ایام آدمی است آزار مردمان نکند جز مغفلی
② جز نیک‌بخت پند خردمند نشنود این است تربیت که پریشان مکن دلی
③ پندی شنو از بنده و بر خور ز خداوند هرگز دلی از خویش میازار و دگر هیچ
④ ملامت کنی گفتش ای باد دست به یک ره پریشان مکن هر چه هست

۲۹- کدام یک از گزینه‌های زیر در مورد نویسنده متن زیر نادرست است؟

«مخدوم مهربان من، از آن زمان که رشته مراودت حضوری گسسته و شیشه شکیبایی از سنگ تفرقه و دوری شکسته»

- ① از پیشگامان نثر جدید فارسی است. شعر هم می‌سرود.
② از معروف‌ترین نویسندگان و سیاستمداران بزرگ دوره بیداری است.
③ او با تغییر سبک نگارش تکلف را در نثر از بین برد.
④ احیاکننده نثر فارسی است و تاریخ بیداری ایرانیان مهم‌ترین اثر اوست.

۳۰- کدام یک از گزینه‌ها جمله زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

«تحقیقات ادبی و تاریخی در محدوده تاریخی مشروطه به علت اشتغال اهل قلم به روزنامه‌نویسی و موضوعات دیگر جاذبه‌ای نداشت. تنها اثر قالب توجه تألیف ناظم‌الاسلام کرمانی است که موضوع آن است.»

- ① منشآت - تاریخ مشروطه
② تاریخ بیداری ایرانیان - وطن‌دوستی
③ تاریخ بیداری ایرانیان - تاریخ مشروطه
④ منشآت - وطن‌دوستی

۳۱- کدام یک از گزینه‌های زیر درست است؟

- ۱) مجله بهار با مدیریت ملک الشعرای بهار به عرصه ظهور رسید.
- ۲) در عصر مشروطه بیشترین رویکرد نویسندگان به رمان‌های سیاسی بود.
- ۳) رمان شمس‌الدین و قمر نوشته محمدباقر میرزا خسروی است.
- ۴) اولین کسی که در ایران به نوشتن نمایشنامه فارسی پرداخت، میرزا آقا تبریزی بود.
- ۳۲- نوع نثر دهخدا در «چرند و پرند» مورد توجه چه کسانی در نویسندگی قرار گرفت؟

- ۱) جلال آل احمد - صادق هدایت
- ۲) جلال آل احمد - سیمین دانشور
- ۳) محمدعلی جمال‌زاده - صادق هدایت
- ۴) محمدعلی جمال‌زاده - سیمین دانشور
- ۳۳- مدیر چند روزنامه در مقابل آن به اشتباه نوشته شده است؟
- (صور اسرافیل: میرزا جهانگیرخان)، (بهار: محمدتقی بهار)، (نسیم شمال: سید اشرف‌الدین گیلانی)، (نوبهار: میرزا یوسف‌خان اعتصامی)، (دانشکده: ملک‌الشعرا)
- ۱) سه ۲) دو ۳) یک ۴) چهار
- ۳۴- نویسندگان آثاری چون «ای قلم، خداوندنامه، قلب مادر، شمس‌الدین و قمر، تاریخ بیداری ایرانیان» به ترتیب، چه کسانی هستند؟

- ۱) علی اکبر دهخدا، محمدباقر میرزا خسروی، ناظم‌الاسلام کرمانی، میرزا حسن‌خان بدیع، میرزا حبیب اصفهانی
- ۲) سید اشرف‌الدین گیلانی، صبای کاشانی، ایرج‌میرزا، میرزا حسن‌خان بدیع، ناظم‌الاسلام کرمانی
- ۳) قائم‌مقام فراهانی، میرزا حسن‌خان بدیع، میرزاده عشقی، میرزا حبیب اصفهانی، ادیب‌الممالک فراهانی
- ۴) سید اشرف‌الدین گیلانی، صبای کاشانی، میرزاده عشقی، قائم‌مقام فراهانی، ناظم‌الاسلام کرمانی

- ۳۵- کدام عبارات از نظر تاریخ ادبیات «درست» است؟

الف) در عصر مشروطه بیشترین رویکرد نویسندگان به نوشتن داستان‌های سیاسی و اجتماعی بود.
 ب) نثر روان و عامیانه قائم مقام فراهانی در داستان‌های محمدعلی جمال‌زاده و صادق هدایت تأثیر داشت.

ج) مجله «بهار» به وسیله بوسف اعتصامی و دو مجله «دانشکده و نوبهار» با مدیریت ملک‌الشعراى بهار منتشر می‌شد.

د) شاعرانی مانند ابوالقاسم لاهوتی و فرخی یزدی به انعکاس خواست‌ها و علایق توده مردم پرداختند.

۱) الف - ج ۲) ب - د

۳) ج - ب ۴) ج - د

۳۶- کدام یک از گزینه‌های زیر از آثار نویسنده متن زیر نیست؟

«ننه، هان! این زمین روی چیه؟ روی شاخ گاو، گاو روی چیه؟ روی ماهی، ماهی روی چیه؟ روی آب، آب روی چیه؟ وای وای! الهی روده‌ات ببره چقدر حرف می‌زنی؟! حوصلم سر رفت!...»

۱) تاریخ بیداری ایرانیان

۲) چرند و پرند

۳) امثال و حکم

۴) لغت‌نامه

درس ۲: پایه‌های آوایی ناهمسان

۳۷- وزن کدام بیت «مفعول مفاعیلن مفاعیلن» است؟

۱) خیال دوست تو را مژده وصال دهد که آن خیال و گمان جانب یقین کشدا

۲) بگیر و پاره کن این شعر را چو شعر کهن که فارغ است معانی ز حرف و باد و هوا

۳) تا کشته او ازان کفن سازد تا خسته او ازان کند درمان

۴) هر آن که خاتم مدح تو کرد در انگشت سر از دریچه زرین برون کند چو نگین

۳۸- همه گزینه‌ها دارای وزن یکسان هستند به جز گزینه

- ۱ دلی که دید که غایب شدست از این درویش گرفته از سر مستی و عاشقی سر خویش
 ۲ هر کسی را هوسی در سر و کاری در پیش من بیکار گرفتار هوای دل خویش
 ۳ گرم قبول کنی و بر برانی از بر خویش نگردم از تو و گر خود فدا کنم سر خویش
 ۴ تو دانی از بنوازی و گر بیندازی چنان که در دلت آید به رأی انور خویش

۳۹- وزن مقابل کدام مصرع نادرست است؟

- ۱ ای چشم و چراغ اهل بینش (مفعول مفاعیلن فعولن)
 ۲ نشد ز نسخه دل نقطه‌ای مرا معلوم (مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعولن)
 ۳ گوهر عمرم شکسته شد ز فراق (مفتعلن فاعلات مفتعلن فع)
 ۴ ما مرکب از این رخنه جهان‌دیم و گذشتیم (مفعول مفاعیل مفاعیلن فعل)

۴۰- ارکان عروضی بیت زیر، پس از تقطیع کدام است؟

- «هر که نداند سپاس نعمت امروز حیف خورد بر نصیب رحمت فردا»
 ۱ مفتعل فاعلات مفتعل فع
 ۲ مفتعلن فاعلات مفتعلن فع
 ۳ مفتعلن فاعلن مفتعلن فع
 ۴ مفتعلن مفتعلن مفتعلن فع

۴۱- وزن کدام گزینه مطابق با الگوی هجای زیر است؟

- ۱ غم مخور ای دوست کاین جهان بنماند
 ۲ دو هفته رفت که نخواستی به نیم نگاهی
 ۳ باد صبا چون نقاب از رخ گل بر گرفت
 ۴ چه شد که عالم معنی خراب می بینم

۴۲- نشانه‌های هجای مصرع «جنبشی کرد صنوبر که قیامت برخاست» در کدام گزینه صحیح است؟

- ۱ U - - - - U - - U - - U
 ۲ U - - - - U - UU - - U
 ۳ - - - - UU - - UU - - U
 ۴ - - - - U - - - UU - - U

۴۳- وزن کدام بیت «فاعلاتن مفاعیلن فعْلن» است؟

- ۱) روز وصل دوستداران یاد باد یاد باد آن روز گاران یاد باد
۲) یاد ایامی که در گلشن فغانی داشتیم در میان لاله و گل آشیانی داشتیم
۳) الغرض صاحب دل روشن روان آن گل پژمرده دید و شد روان
۴) گوش کن، ما خروش و خشم تو را همچنان کوه، باز تاب شدیم

۴۴- کدام گزینه نام ارکان عروضی مصراع زیر را به درستی نشان می دهد؟

«من و تسلیم و رضا، تا چه کند دست قضا»

- ۱) فعلاتن فعلاتن فعلن ۲) مفعولُ مفاعیلُ مفاعیلُ فعولن
۳) مستفعّلن مستفعّلن مستفعّلن فع ۴) فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن

۴۵- وزن بیت زیر کدام است؟

«ای به وجودت نظام جنبش دوران قصر جلال تو طاق گنبد گردان»

- ۱) مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن ۲) مفعّلن فاعلات مفعّلن فع
۳) مفعّلن مفاعّلن مفعّلن مفعّلن ۴) مفعّلن فاعلن مفعّلن فاعلن

۴۶- کدام بیت در وزن «مستفعّلن مفاعلُ مستفعّلن فَعَل» سروده شده است؟

- ۱) ترک عادت همه گر زهر بود دشوار است روز آزادی طفلان به معلم بار است
۲) از دیگران چراغ نخواهد مزارمن کز سوز سینه شمع مزارم دل خود است
۳) فکر شنبه تلخ دارد جمعه اطفال را عشرت امروز بی اندیشه فردا خوش است
۴) نهاد سخت تو سوهان به خود نمی گیرد اگر نه پست و بلند زمانه سوهان است

۴۷- وزن پایه های آوایی همه گزینه ها به جز گزینه درست است.

- ۱) این حدیثم چه خوش آمد که سحر گه می گفت (فعلاتُ فاعلاتن فعلاتُ فاعلاتن)
۲) سرم ز دست بشد، چشم از انتظار بسوخت (مفاعِلن فعلاتن مفاعِلن فَعْلن)
۳) نمی بینم از همدمان هیچ بر جای (فعولن فعولن فعولن فعولن)
۴) صد باد صبا اینجا با سلسله می رقصند (مفعولُ مفاعیلن مفعولُ مفاعیلن)

۴۸- وزن بیت کدام گزینه با سایر گزینه ها متفاوت است؟

- ۱) غلام قامت آن لعبتم که بر قد او بریده‌اند لطافت چو جامه بر بدنش
 ۲) باران چون ستاره‌ام از دیدگان بریخت رویی که صبح، خیره شود در صباحتش
 ۳) فردا که سر از خاک بر آرم اگر تو را بینم، فراغتم بود ز روز رستخیز
 ۴) من در وفا و عهد چنان کند نیستم کز دامن تو دست بدارم به تیغ تیز

۴۹- وزن بیت زیر در کدام گزینه درست آمده است؟

- ای دل عبث مخور غم دنیا را فکرت مکن نیامده فردا را
 ۱) مفعولُ فاعلاتُ مفاعیلُ فاعلن ۲) مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن فع
 ۳) مستفعلن مفاعلُ مستفعل ۴) مستفعلُ فاعلاتُ فعلن

۵۰- تقطیع هجایی و ارکان بیت زیر در کدام گزینه، درست نشان داده شده است؟

- گر جان بدهد سنگ سیه لعل نگرَدَد با طینت اصلی چه کند؟ بد گهر افتاد
 ۱) -- U/U -- -- U/U -- -- U/U -- -- U/U -- -- /U -- -- /U -- --
 ۲) --- / --- U -- /U / --- --- / --- U -- /U / --- ---
 ۳) --- / --- / --- U / --- --- / --- / --- U / --- ---
 ۴) --- / --- U -- /U / --- --- / --- U -- /U / --- ---

۵۱- وزن بیت زیر کدام است؟

- ای دیده‌ عاشقان به رویت چون روی مجاوران به محراب
 ۱) مفعولُ مفاعِلن فعولن
 ۲) مفعولُ فاعلاتُ مفاعیلن
 ۳) مفعولُ مفاعیلُ مفاعیلُ فعل
 ۴) مفعولُ فاعلاتُ مفاعیلُ فاعلن

۵۲- وزن بیت زیر کدام است؟

- دور به آخر رسید و عمر به پایان شوق تو ساکن نگشت و مهر تو زایل
 ۱) مفتعلن فاعلاتُ مفتعلن فع
 ۲) مفعولُ فاعلاتُ مفاعیلُ فاعلن
 ۳) مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفاعِلن
 ۴) مفتعلن فاعِلن مفاعِلن فاعِلن

۵۳- کدام بیت بر وزن «مفعولُ فاعلاتُ مفاعیلُ فاعِلن» سروده نشده است؟

- ۱) دوشم ز بلبلی چه خوش آمد که می سرود گل گوش پهن کرده ز شاخ درخت خویش
 ۲) با تو پیوستم و از غیر تو ببرید دلم آشنای تو ندارد سر بیگانه و خویش
 ۳) ما آزموده ایم در این شهر بخت خویش بیرون کشید باید از این ورطه رخت خویش
 ۴) ای حافظ ار مراد میسر شدی مدام جمشید نیز دور نمادی ز تخت خویش

۵۴- کدام بیت، در وزن «مفعول فاعلات مفاعیلن» سروده شده است؟

- ۱) تا دیگران گرسنه و مسکینند بر مال و جاه خویش نیفزاید
 ۲) بس سقف شد خراب و نگشت آسمان خراب بس عمر شد تمام و نشد روز و شب تمام
 ۳) خویشتن دیدن و از خود گفتن صفت مردم کوتاه نظر است
 ۴) همیشه بار جفا بردن و نیاسودن همیشه رنج طلب کردن و نرنجیدن

۵۵- بیت کدام گزینه بر وزن «مفتعلن فاعلات مفتعلن فع» سروده شده است؟

- ۱) گرت چو نوح نبی صبر هست در غم طوفان بلا بگردد و کام هزار ساله بر آید
 ۲) بی تو مرا زندگی به کار نیاید محنت هجر تو در شکار نیاید
 ۳) سفر، مربی مرد است و آستانه جاه سفر خزانه مال است و اوستاد هنر
 ۴) دوشم ز بلبلی چه خوش آمد که می سرود گل گوش پهن کرده ز شاخ درخت خویش

۵۶- نشانه های هجای تمام مصراع ها به جز گزینه درست آمده است.

- ۱) بر رسولان پیام باشد و بس - U - - - U -
 ۲) سخنانی شنیده ام که میسر - UU - - - UU -
 ۳) سوی من لب چه می گزی که مگوی - UU - U - U -
 ۴) گر نیاید به گوش رغبت کس - UU - U - U -

۵۷- همه گزینه ها به جز گزینه دارای وزن یکسان هستند.

- ۱) و گر خورشید در مجلس نشیند نپندارم که همتای تو باشد
 ۲) مرا به عاقبت این شوخ سیم تن بکشد چو شمع سوخته روزی در انجمن بکشد
 ۳) من اول روز دانستم که این عهد که با من می کند محکم نباشد
 ۴) هر آن ناظر که منظوری ندارد چراغ دولتش نوری ندارد

۵۸- وزن بیت زیر در کدام گزینه درست ذکر شده است؟

«گه خال دانه می کشدم گه کمند زلف چون صید ناتوان ز جفا در کشاکشم»

۱) مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن

۲) مستفعّل فعولن مستفعّلن فعولن

۳) مستفعّل مستفعّل مستفعّل مستف

۴) مستفعّل مفاعل مستفعّل فعّل

۵۹- کدام گزینه نام ارکان عروضی مصراع نخست بیت زیر را به درستی نشان می دهد؟

«مطلب طاعت و پیمان و صلاح از من مست که به پیمانه کشی شهره شده روز الست»

۱) فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعّلن

۲) فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن

۳) مستفعّلن مستفعّلن مستفعّلن فعّلن

۴) فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن

۶۰- وزن مذکور در مقابل کدام مصراع نادرست است؟

۱) مه پیش تو از حسن زند لاف ولیکن: مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن

۲) غیر وصلش مرا دوا که کند؟: فاعلاتن مفاعیلن فعّلن

۳) چو نظر در خم ابروی تو کردم: فعلاتن فعلاتن فعلاتن

۴) مقام وصل بلند است و من برو نرسم: مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعلاتن

۶۱- وزن بیت زیر کدام است؟

«زین مژده بس که سیم و زر افشاند در عراق / امروز کس نمی دهد از مفلسی نشان»

۱) مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن

۲) مستفعّلن مستفعّلن مستفعّلن فع

۳) مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن

۴) مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن

۶۲- نشانه های هجایی و پایه های آوایی بیت زیر، کدام است؟

«گفتم این شرط آدمیت نیست مرغ تسبیح خوان و من خاموش»

۱) -UUUUUU- ۲) -UUUUUU-

۳) -UU- -UU- -UU- -UU- ۴) -UU- -UU- -UU- -UU-

۶۳- همه گزینه ها به جز گزینه در یک وزن سروده شده است.

- ۱) سر از دریچه گهر بر آوری فردا اگر چو رشته بسازی به پیچ و تاب این جا
- ۲) صاف گشتن ز خودی باده تاب است این جا دست شستن ز جهان عالم آب است این جا
- ۳) ز سیل حادثه صحرا و کوه در سفر است چه واکنشیده ای ای خانمان خراب این جا
- ۴) در آفتاب قیامت چه کار خواهی کرد اگر به سایه گریزی ز آفتاب این جا

۶۴- وزن بیت زیر در کدام گزینه درست آمده است؟

- «دیگر دلم هوای سرودن نمی کند تنها بهانه دل ما در گلو شکست»
- ۱) مستفعل فاعلات فعلن ۲) مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل
- ۳) مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن ۴) مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

۶۵- تقطیع هجایی مقابل کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) ای آن که غمگنی و سزاواری (- - - U - U - U - - -)
- ۲) تابّد ز دلم شبها، پرتوی چو کوبها (- - - U - U - - - U - U - - -)
- ۳) آن نفس است از دهنّت یا عبیر؟ (- U - - - U - - - U - - -)
- ۴) اسیر گریه بی اختیار خویشتم (U - U - U - - - U - U - U - - -)

۶۶- نشانه‌های هجایی مصرعی از بیت زیر، در کدام گزینه درست است؟

- «گر برکنم دل از تو و برادرم از تو مهر آن مهر بر که افکنم آن دل کجا برم»
- ۱) - U / U - - / - U - U / U - - ۲) - / U - - / U - U - / U - -
- ۳) - U - / U - - U / U - U - / U - - ۴) - / - - - / U - U - / - - -

۶۷- ابیات همهی گزینه‌ها، به جز بیت گزینه‌ی در وزن «مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن»

هستند.

- ۱) وقتی که کین و فتنه تمام است و جنگ نیست سرباز رفته، ناله‌ای از قلب تنگ نیست
- ۲) وقتی که برف، جامه‌ی هر بوته خار هست اجساد کشتگان وسط خارزار هست
- ۳) بیچاره خرک دید در آن گوشه دشت فیل آمد و آسان ز سر آب گذشت
- ۴) از دور در مدارِ نظر شکلِ مبهمیست نزدیک تر نشانه‌ی خونین ماتمیست

۶۸- وزن بیت زیر در کدام گزینه درست آمده است؟

«یکی درخت گل اندر میان خانه ماست که سروهای چمن پیش قامتش پستند»

① مفتعلن مفتعلن مفتعلن فع

② فعلات فاعلاتن فعلات فاعلاتن

③ مفاعن فعلاتن مفاعن فعلاتن

④ مفاعن فعلاتن مفاعن فعَلن

۶۹- وزن بیت «هشدار که گر وسوسه عقل کنی گوش آدم صفت از روضه رضوان به درآیی، در کدام گزینه آمده است.

① مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن

② مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن

③ مستفعن مفاعیل مستفعن فعَل

④ مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن

درس ۳: آرایه‌های ادبی

۷۰- ترتیب ابیات زیر به لحاظ داشتن آرایه‌های «جناس ناقص اختلافی- اشتقاق- جناس تام-

تلمیح- مراعات نظیر» در کدام گزینه درست آمده است؟

الف) چون از آن خوان لقمه‌ای خواهم چشید بر سنگ کهف استخوان خواهم فشاند

ب) بکن معامله‌ای وین دل شکسته بخر که با شکستگی ارزد به صدهزار درست

ج) مرا از انصاف یاران نیست یاری تظلم کردنم زان نیست یارا

د) غم خویش در زندگی خور که خویش به مرده نپردازد از حرص خویش

ه) خاص را در آستین جا کرده‌ای عام را بر آستان یاد آورید

① ا، ه، ج، د، ب، الف

② ا، ب، ج، د، ه، الف

③ ا، ه، ج، د، الف، ب

④ ا، د، ج، ب، الف، ه

۷۱- همه آرایه‌های «تناقض، مراعات نظیر و تضاد» در کدام بیت به کار رفته است؟

① آفتاب ارچه صورتش پیداست معنی خویش در نهان به تو داد

② مرغ مرده است دل که صید تو نیست به تو زنده است هر که جان به تو داد

③ بخِ بخِ ای دل دوست در پیری این چنین دولت جوان به تو داد

④ آن حیاتی که روح زنده بدوست از دو لعل شکرشان به تو داد

۷۲- در کدام گزینه آرایه «مراعات نظیر» دیده نمی‌شود؟

- ① مشتری زبید که باشد خاتم او را نگین ماه نو شاید که باشد ساعد او را سوار
 ② باغبان گر پنج روزی صحبت گل بایدهش بر جفای خار هجران صبر بلبل بایدهش
 ③ سلطان ازل گنج غم عشق به ما داد تا روی در این منزل ویرانه نهادیم
 ④ بنشین نفسی بو که بلا را بنشانی زان رو که ز بالای تو پیوسته بلا خاست

۷۳- کدام بیت فاقد آرایه «مراعات نظیر» است؟

- ① واعظان کاین جلوه در محراب و منبر می کنند چون به خلوت می روند آن کار دیگر می کنند
 ② پس سوی کاری فرستاد آن دگر تا از این دیگر شود او باخبر
 ③ منعم مکن از دیدن قد و رخ و چشمش من انس به سرو و گل و بادام گرفتم
 ④ چو آفتاب می از مشرق پیاله بر آید ز باغ عارض ساقی هزار لاله بر آید

۷۴- آرایه های روبه روی همه ی بیت ها به جز گزینه ی همگی درست است.

- ① تو که ترک سر نگفتی ز پیش چگونه رفتی؟ / تو که نقد جان ندادی ز غمش چگونه رستی؟
 (موازنه - جناس)
 ② گو مکن شور و مکن کوه به تلخی فرهاد / که رسیده است به کام از لب شیرین، خسرو (ایهام
 تناسب - جناس تام)
 ③ من آن رنگین نوا مرغم که در هر گلشنی باشم / ز دست یکدگر گل ها ربایند آشیانم را
 (مراعات نظیر - حس آمیزی)
 ④ ریشه ی نخل کهنسال از جوان افزون تر است / بیشتر دلبستگی باشد به دنیا پیر را
 (اسلوب معادله - تضاد)

۷۵- در کدام گزینه آرایه مراعات نظیر به کار نرفته است؟

- ① مه روشن میان اختران پنهان نمی ماند
 ② بارها گفته ام و بار دگر می گویم
 ③ نر گش از چشمک زدن شدن فتنه در صحن چمن
 ④ از اسب پیاد شو، بر نطع زمین رخ نه

۷۶- اگر بخواهیم ابیات زیر را به ترتیب داشتن آرایه های «حس آمیزی - تضاد - مجاز - تلمیح» مرتب کنیم، گزینه صحیح کدام است؟

(الف) برسان بندگی دختر رز گو به در آی
 (ب) از این رواق دو در چون ضرورتست رحیل
 (ج) در آن دهن که تو داری سخن نمی گنجد
 (د) عاقلان خوشه چین از سر لیلی غافلند

که دم و همت ما کرد ز بند آزادت
 رواق و طاق معیشت چه سر بلند و چه پست
 من آدمی نشنیدم بدین شکردهنی
 این کرامت نیست جز مجنون خرمن سوز را

۱ ج - الف - د - ب

۲ الف - ب - د - ج

۳ ج - ب - الف - د

۴ الف - ج - ب - د

۷۷- در همه ابیات به جز بیت گزینه آرایه تلمیح به کار رفته است.

۱ ساقی بده ز جام جم ارباب شوق را
 ۲ حافظ از جور تو، حاشا که بگرداند روی
 ۳ گفت آن یار کز او گشت سر دار بلند
 ۴ همین مرا بگذار ای بگزیده دار

آن می که در پیاله چو خون سیاوش است
 من از آن روز که در بند توام آزادم
 جرمش این بود که اسرار هویدا می کرد
 تا رسن بازی کنم منصور وار

۷۸- در بیت کدام گزینه، هر سه آرایه «تلمیح، ایهام تناسب و حس آمیزی»، دیده می شود؟

۱ گرچه فرهاد به تلخی ز جهان رفت ولیک همچنان شور شکر خنده شیرین دارد
 ۲ همیشه سبز ز آب حیات باد چو خضر
 ۳ مرغان نگر باز از هوا مانند بلبل در نوا
 ۴ دل عارف نرود از سخن سرد از جای

خطی که حسن تو را بر سر وفا آرد
 گویی که بلقیس از سبا سوی سلیمان می رود
 باد با تخت سلیمان چه تواند کردن

۷۹- در همه گزینه ها به جز گزینه آرایه «تلمیح» به کار رفته است.

۱ اگر چه خضر سیر آب حیات است
 ۲ ای دل که تو زیبایی شیرین شو از آن خسرو
 ۳ ناقه سنگین می رود در هر قدم گویی ز شوق
 ۴ نرگس از چشمک زدن شد فتنه در صحن چمن

به لعلت آرزومند عظیم است
 و خسرو شیرینی در عشق چو فرهاد آ
 روح مجنون چنگ در دامن محمل می زند
 شیوه های چشم جادوی توام به یاد

۸۰- در ابیات همی گزینه ها به جز گزینه ی هر دو آرایه ی «ایهام تناسب» و «تلمیح»

وجود دارد.

- ۱) ای بت شیرین لبان! تا چند از این گفتار تلخ؟ روز من چون شب مدار از تلخی گفتار، تار
 ۲) آن خسرو شیرین دهن خندد به آب چشم من چون ابر گرید در چمن، گل‌های خندان پرورد
 ۳) حسن غیور را نیست پروای تلخ کامان از خون خویش فرهاد، شیرین کند دهان را
 ۴) گو مکن شور و مکن کوه به تلخی فرهاد که رسیده است به کام از لب شیرین، خسرو
- ۸۱- کدام گزینه به داستانی عاشقانه تلمیح دارد؟

- ۱) دامن خاک شد ز بُسَد و لعل تاج فرعون و گنج دقیانوس
 ۲) گواه رهرو آن باشد که سردش یابی از دوزخ نشان عاشق آن باشد که خشکش بینی از دریا
 ۳) این مه که چون منیژه لب چاه می‌نشست گریان به تازیانه افراسیاب رفت
 ۴) جام من از لب جان پرور جانان زنده است دل من زنده عشق است نه از جان زنده است
- ۸۲- همه گزینه‌ها، به جز گزینه ۱..... به داستانی عاشقانه تلمیح دارد.

- ۱) چشمی دارم چو لعل شیرین همه آب بختی دارم چو چشم خسرو همه خواب
 ۲) جسمی دارم چو جان مجنون همه درد جانی دارم چو زلف لیلی همه تاب
 ۳) حرفی است این که خضر به آب بقا رسید زین چرخ دل سیه، دم آبی ندید کس
 ۴) شور شیرین تو را نازم که بعد از قرن‌ها هر که لاف عشق زد، نامی هم از فرهاد بُرد
- ۸۳- ترتیب ابیات زیر به لحاظ داشتن آرایه‌های «اضافه تشبیهی - تلمیح - تشخیص - تشبیه اسنادی - حسن تعلیل» کدام است؟

- الف) او خاتم انبیاست زان سنگ بر سینه بیست همچو خاتم
 ب) تو خانه‌ی شرع را چراغی عالم همه روشن از زبانت
 پ) زد معجزه‌ات شب ولادت بر طاق سرای کسروی چاک
 ت) شرع بر مسند نشسته عقل تمکین یافته چهل دست و پا شکسته فتنه در زندان اوست
 ث) صفحه‌ی تیغ زبانت عاری از عیب خلاف روی مرآت ضمیرت صافی از رنگ ریاست

- ۱) ث، ب، پ، الف، ت ۲) الف، ب، ت، ث، پ
 ۳) ث، پ، ت، ب، الف ۴) الف، ث، پ، ب، ت

۸۴- در همه ابیات، آرایه «تلمیح» بر پایه یکی از داستان‌های قرآن است؛ به جز:

- ۱) جان چه بود تا کنیم در ره عشقش نثار پای ملخ چون بریم نزد سلیمان عشق

۶) عقل در این دیر کیست مست شراب الست روح در این باغ چیست بلبل بستان عشق

۷) جان که بود تشنه‌ای بر لب آب حیات دل چه بود حلقه‌ای بر در زندان عشق

۸) ور چو منصور ز من بانگ انالحق می‌زند آتشم از جگر سوخته در دار افتد

۸۵- آرایه کدام بیت در کمانک روبه‌روی آن نادرست آمده است؟

۱) خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم / کز نسیمش بوی جوی مولیان آید همی (تضمین)

۲) جلوه‌ای کرد رخت دید ملک عشق نداشت / عین آتش شد از این غیرت و بر آدم زد

(تلمیح)

۳) گلستان کند آتشی بر خلیل / گروهی بر آتش برد ز آب نیل (تضمین)

۴) هر کجا دم زدم از قد و رخ و زلف و خط / همه جا سرو و گل و سنبل و ریحان سر زد

(مراعات نظیر)

۸۶- در همه ابیات به جز بیت گزینه دو آرایه «مراعات نظیر» و «تلمیح» به کار رفته‌اند.

۱) وصف رخ چو ماهش در پرده راست ناید مطرب بزن نوایی ساقی بده شرابی

۲) من همان روز ز فرهاد طمع ببریدم که عنان دل شیدا به لب شیرین داد

۳) در شکرزار قناعت برده‌ام چون مور راه سیرچشمی خاتم دست سلیمان من است

۴) یا بی‌پرده از در و دیوار در تجلی است یا اولی‌البصار

۸۷- همه ابیات به جز بیت گزینه از دو آرایه «مراعات نظیر» و «تلمیح» برخوردارند.

۱) پیراهنی که آید از او بوی یوسفم ترسم برادران غیورش قبا کنند

۲) آدم برای دانه گندم بهشت هشت تو باز خز به نان جو ای مبتلای نان

۳) گرچه بفزود حرارت ز شکر، خسرو را از سرش شور شکر خنده شیرین نبرد

۴) زلف کافر کیش او ایمان من بر باد داد ای عزیزان پیش کافر کی بود ایمان عزیز

۸۸- در شعر زیر کدام آرایه‌ها دیده می‌شود؟

«در آینه دوباره نمایان شد»

با ابر گیسوانش در باد

باز آن سرود سرخ انالحدق

ورد زبان اوست.»

۷) تلمیح - تضمین

۱) مراعات نظیر - تلمیح

۴) تلمیح - سجع

۳) سجع - مراعات نظیر

۸۹- به ترتیب آرایه‌های ابیات زیر کدام است؟

الف) ذره ناچیز ما بر گردن همت گرفت بار سنگین امانت را که گردون برنتافت

ب) از عشق خوبرویان من دست ششسته بودم پایم به گل فرو شد، در کوی تو قضا را

ج) حافظ از جور تو، حاشا که بگرداند روی من از آن روز که در بند توام آزادم

۱) تضمین، مراعات نظیر، تضمین ۷) تلمیح، مراعات نظیر، تضمین

۳) تضمین، تلمیح، مراعات نظیر ۴) تلمیح، تضمین، مراعات نظیر

۹۰- در کدام بیت هر سه آرایه «تشبیه، مراعات نظیر و تشخیص» به کاررفته است؟

۱) ز دیده‌های ضعیف از محبت احباب به چهره اشک‌فشانم که عازم سفرم

۷) چو ابر آب فشانم ز دیده حسرت که رفت روز جوانی چو برق از نظرم

۳) نجات آخرت را چاره‌گر باش در این منزل ز رفتن باخبر باش

۴) ببین، دور از تو، شاهانی که مردند ز مال و ملک و شاهی، هیچ بردند؟

گروه آموزشی بیست و شو

WWW.20SHOO.IR